

Tämä artikkeli on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne. Kyseessä on käsikirjoitusversio, josta puuttuvat artikkelin mahdolliset kuvat ja jossa saattaa olla pieniä eroavaisuuksia lopulliseen artikkeliin verrattuna.

Viite

Lauhanen, R. 2015. Biotalousdessa myös puulla on arvonsa. Ilkka 9.2.2015, 11.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

www.seamk.fi

verkkolehti.seamk.fi

Biotalous myös puulla on arvonsa

Raakapuun hinta on keskusteluttanut viime aikoina. Rautaa on helppo hinnoitella ja kuljettaa asfaltoitua kolmostietä pitkin Vantaan keskusvarastolta Seinäjoelle. Puu taas on biologinen luonnonmateriaali, jota kuljetetaan huonokuntoisia paikallisteitä pitkin. Puunostaja ei vain osta puita, vaan myös korjuuolot luonnon armoilla. Siksi samalla kylällä naapurien tekemät puukaupat voivat poiketa toisistaan määrän, laadun ja hinnan osalta.

Metsäteollisuuden maailmanmarkkinat ohjaavat tehtaiden tuotantoa ja puun kysyntää. Talouden nousukaudella mainostetaan paljon, ja ostetaan kalliita konjakki- ja hajuvesipakkauksia. Huippusuhdanteissa puusta saa siis parempaa hintaa kuin lama-aikoina.

Suuren mittakaavan puunhankinnassa lasketaan, mitä puutavaralajia kannattaa miltäkin paikkakunnalta kullekin tehtaille toimittaa. Mitä lyhyempi kuljetusmatka on metsästä tehtaille, sitä parempi on maksukyky puusta. Paikalliset sahat taas pärjäävät yksinkertaisella matematiikalla ilman monimutkaisen lineaarisen optimoinnin laskentamalleja.

Yksittäisessä puukaupassa paikkakuntakohtaista puutavaralajin perushintaa korjataan leimikkotekijöillä. Maantien varressa olevasta jätileimikosta saa hyvän hinnan alhaisten korjuukustannusten takia. Vastaavasti korjuukustannukset nousevat ja leimikosta saa huonon hinnan, kun puut haetaan pienipuustoiselta suopalstalta puolen kilometrin päästä lähimmästä maantiestä.

Eteläpohjalaiset ja satakuntalaiset saavat puusta parempaa hintaa kuin itäsuomalaiset ja lappalaiset Luonnonvarakeskuksen hintaindeksien mukaan. Täällä päin kuljetusmatkat ovat lyhyet rannikon tehtaille. Lisäksi Länsi-Suomessa on paljon puunostajia. Kemijärven sellutehtaan sulkeminen loi Lapin puille pitkät kuljetusmatkat Kemin tehtaille. Tämä on sitä biomarkkinataloutta.

Rehtori Tapio Varmola herätti ansiokkaasti eteläpohjalaiset miettimään maakuntansa tulevaisuutta. Ruoka- ja maatalous ovat maakunnan biotalouden kärkiä. Sanomalehti Ilkan paneelissa ministeri Paula Risikko toi esille myös Äänekoskelle suunnitellun biotuotetehtaan.

Tehtaiden investointipäätökset ovat vuorineuvoston asioita, eivätkä joidenkin puoluevaltuuskuntien. Nyt Kaskinen ei ole rahamiesten suosiossa. Mutta jos Äänekosken tehdas realisoituu, olisi se monimuotoisen biotaloussektorin räjäytys myös Etelä-Pohjanmaalle. Jos osa Raumalle menevästä eteläpohjalaisesta mäntykuitupuuvirrasta menisikin Äänekoskelle, niin hintalaskurilla tekemäni teoreettisen arvion mukaan eteläpohjalaisen havukuitupuun kantohinta voisi periaatteessa nousta 1-2 euroa kuutiolta. Markkinat kuitenkin ohjaavat puun hintaa eivätkä tutkijat.

Äänekoskelle suunniteltu biotuotetehdas toisi kantorahatuloja ruokamaakunnan metsää omistaville maataloille ja niiden uusinestoinneille. Sekin on keskusteluissa ja kantorahavirroissa hyvä huomata, että kun joku biotalousyrittäjä kuusen kaataa, on oksilla ottajia.

MMT Risto Lauhanen

Kirjoittaja on Helsingin yliopiston dosentti sekä SeAMK elintarvike ja maatalouden tutkimus- ja kehittämisspäällikkö.